

Ладика П.І. <https://orcid.org/0000-0003-1721-7196>
Ящик О.Б. <https://orcid.org/0000-0002-8420-3336>

ПОТРЕБИ ОСВІТНОГО ПРОЦЕСУ ЗІ СПОРТИВНО- ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В.Гнатюка

Анотація. Специфіка навчальної діяльності з дисциплін спортивно-педагогічного профілю вищої фізкультурної освіти є головним фактором, що обмежує інтенсивність інформатизації освітнього процесу. Дане дослідження присвячено пошуку педагогічно виправданих способів впровадження комп'ютерних технологій у процес викладання спортивно-педагогічної дисциплін.

Ключові слова: фізична культура і спорт, спортивно-педагогічні дисципліни, комп'ютерні технології

Annotation. The specificity of educational activities in the sports and pedagogical profile of higher physical education is the main factor limiting the intensity of informatization of the educational process. This study is dedicated to the search for pedagogically justified ways of introducing computer technologies into the process of teaching sports and pedagogical disciplines.

Keywords: physical culture and sports, sports and pedagogical disciplines, computer technologies

Актуальність. У структурі освітнього процесу з підготовки фахівців із вищою фізкультурною освітою особлива увага приділяється вивченню теорії та методики виду спорту. Ця навчальна робота виконується у межах дисциплін спортивно-педагогічної підготовки. Основним результатом освоєння студентами програмного матеріалу є формування комплексу спеціальних компетенцій, які є обов'язковими для подальшої професійної діяльності. До перспективних способів підвищення ефективності спортивно-педагогічної підготовки в даний час слід віднести впровадження інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) [2,3].

Методичні аспекти комп'ютеризації спортивно-педагогічної підготовки є предметом дослідження багатьох науковців [1,3,5]. Пропоновані способи застосування ІКТ у навчальній діяльності, як правило, забезпечують ілюстративно-пояснювальну та контролюючу функцію. У свою чергу відомо, що основною

перевагою комп'ютеризації навчання у професійній освіті є можливість автоматизувати процеси формування спеціальних професійних компетенцій. Це так звана "тренінгова" функція ІКТ. Накопичений практичний досвід викладання спортивно-педагогічних дисциплін поки що не має відомостей про форми і методи комп'ютеризації навчальної діяльності, спрямованої на вироблення умінь застосовувати знання в різних ситуаціях. Таким чином, існує проблема визначення педагогічно виправданих засобів та методів комп'ютеризації навчальної діяльності зі спортивно-педагогічних дисциплін. Як спосіб її вирішення запропонуємо вивчення потреб освітнього процесу в комп'ютерних технологіях [4].

Мета дослідження: вивчити потреби освітнього процесу зі спортивно-педагогічних дисциплін у комп'ютерних технологіях навчального призначення.

Методи та організація дослідження. Аналіз та узагальнення літературних даних.

Результати та їх обговорення. Особливістю потреб у сфері інформатизації освітнього процесу є те, що вони підпорядковані закономірностям навчальної діяльності та інтегровані у систему пошуку способів її покращення.

Уявімо процес формування спеціальних компетенцій як сукупність щодо самостійних видів навчальної діяльності, об'єднаних спільною метою. Кожен структурний елемент забезпечує вирішення специфічних завдань, має систему засобів та методів, а також показники, що характеризують результативність роботи студента. Для того, щоб виявити типові труднощі викладачів в організації та реалізації практико-орієнтованого навчання, їм було запропоновано вказати частоту застосування окремих видів навчальної діяльності. Аналіз наукових досліджень показав, що науковці виділяють 11 варіантів видів навчальної діяльності, результати яких гарантовано затребувані на практиці:

- 1) аналіз техніки рухових дій з метою виділення основи, провідної ланки та деталей;
- 2) якісна характеристика спостережуваної рухової дії (правильно чи неправильно);
- 3) фіксація на основі спостереження за вправою, які елементи техніки виконуються з помилкою;
- 4) діагностика виявлених помилок у техніці виконання вправи за шкалою: груба, значна чи похибка;
- 5) характеристика причин порушення техніки;
- 6) підбір спеціальних вправ для вирішення конкретних завдань процесу навчання руховим діям (залежно від етапу навчання, індивідуальних особливостей, тощо);
- 7) проведення комплексів вправ, вкладених у навчання техніці (елемента техніки) рухових

дій; 8) прийняття рішення на основі аналізу рухових тестів щодо подальшого змісту процесу навчання; 9) підбір спеціальних вправ, спрямованих на виправлення помилок у техніці; 10) дозування та контролю навантаження у процесі занять фізичними вправами; 11) суддівство змагань (елементи суддівської практики) [2,3,5].

На етапі розвитку інформатизації спортивно-педагогічної підготовки чітко проявляється брак однозначних наукових відомостей, ілюструють педагогічну доцільність впровадження комп'ютерних технологій. Аналіз даних дозволив сформулювати три групи результатів. До першої групи віднесено показники, які мають, на думку викладачів, максимальну ймовірність реалізації. Найбільша кількість відповідей із групи «висока ймовірність» та «дуже висока ймовірність» було виставлено на користь наступних результатів: підвищення доступності для студентів навчально-методичної інформації – 76,1%; забезпечення якості наочності техніки рухових процесів – 73,6% відповідей; забезпечення якості наочності тактики у спортивних іграх – 73%. Це разом має, за характеристикою респондентів, вплинути на якість навчально-методичної підготовки студентів (71,8%). Друга група результатів поєднує ті, що мають 50% ймовірності: підвищення якості спортивно-технічної підготовки (55,3%); автоматизація контролю за знаннями студентів (50,6%); підвищення якості суддівської підготовки (47,1%); зниження навантаженості викладача рахунок зменшення «непродуктивних» видів виробничої діяльності (47,1%). Третя група результатів із низьким рівнем очікування. До неї віднесено можливість автоматизації вироблення у студентів професійних знань та умінь. Цей варіант відповіді отримав лише 37,7% оцінок високої та дуже високої ймовірності.

Більшість викладачів трактують комп'ютеризацію спортивно-педагогічної підготовки із позицій оптимізації інформаційних процесів, що здійснюються у навчальній діяльності. Забезпечення наочності за своїм технологічним призначенням у структурі навчальної роботи має інформаційне походження. Можна стверджувати, що викладачі відводять ІКТ допоміжну функцію. Це означає, що ця технологія неспроможна нині інтегруватися у структуру основних процесів, здійснюваних під час спеціальної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. Звідси очевидним є факт неможливості забезпечити за допомогою існуючих технологічних рішень принципово вищий якісний рівень навчання студентів [2,3].

Таким чином, дані, одержані в ході дослідження, вказують на відносно низький рівень комп'ютеризації основних дидактичних процесів, що супроводжують спортивно-педагогічну підготовку. Існуючі на даний момент форми застосування ІКТ не здатні забезпечити якісно більш високу ефективність навчальної роботи. Причому ця ситуація фіксується попри існування певних досягнень у теорії та практиці інформатизації вищої фізкультурної освіти. Вивчення досвіду викладання спортивно-педагогічних дисциплін показує, що провідною спрямованістю освітнього процесу є формування у студентів комплексу компетенцій, що виробляються під час спортивно-технічної та навчально-методичної видів підготовки. Відповідно саме ці види підготовки мають стати основними об'єктами для впровадження інформаційно-технологічного забезпечення [1,3,4,5].

Висновки. Потреби освітнього процесу зі спортивно-педагогічних дисциплін у засобах ІКТ обумовлені такими обставинами: - засоби комп'ютерної візуалізації надають значно ширші можливості у пред'явленні студентам інформації навчального призначення про техніку рухових дій та тактику змагань; - в умовах дефіциту навчального часу, що відводиться відповідними програмами підготовки фахівців, на освоєння виду спорту суттєво зростає роль інструментів, що оптимізують інформаційні процеси освітнього змісту (збір, накопичення, зберігання, пред'явлення навчальної інформації, контроль ефективності її освоєння); - за допомогою ІКТ може бути виконано моделювання тих видів виробничої діяльності, які складно чи неможливо реалізувати за допомогою традиційних методичних підходів.

Список літератури.

1. Волков В.Ю. Компьютерные технологии в физической культуре, оздоровительной деятельности и образовательном процессе / В.Ю. Волков. // Теор. и практ. физ. культ. -2001. – № 5.- С. 56.

2. Єрмаков С. С. Наукові інформаційні аспекти фізкультурної освіти / С. С. Єрмаков // Актуальні проблеми фізкультурної освіти : матеріали ІІ електронної наукової конференції (18 травня 2008 р. м. Харків) / Харьк. нац. пед. ун-т. Г. С. Сковороди. – Харків „ОБС”, 2006. С. 3 – 6.

3. Клопов Р.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика: [монографія] / Роман Вікторович Клопов, за ред. С. О. Сисоєвої – Запоріжжя: Вид-во Запорізького національного університету, 2010. – 386 с.

4. Ладика П.І. Напрямки застосування інформаційних технологій у навчально-тренувальному процесі легкоатлетів / П.І. Ладика /Сучасна гуманітаристика: збірник матеріал V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (Переяслав-Хмельницький 15 грудня 2017) Переяслав-Хмельницький. 2017, Вип 4. С. 39-42.

5. Резніков В.М. Тенденції прискорення інформатизації освіти в Україні/В.М.Резніков./—[Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://www.rusedu.info/Article758.html>

Левандовська Л.Ю. orcid.org/0000-0002-9609-7542

Кучер Т.В. <https://orcid.org/0000-0001-9806-2821>

ФОРМУВАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВ, КРИТЕРІЇВ ОПТИМАЛЬНОГО НОРМУВАННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Анотація. У статті розкрито основи та критерії оптимального нормування рухової активності школярів старших класів як основної умови формування здорового способу життя й основи побудови правильного напрямку оздоровчого процесу; головні причини низки важких порушень опорно-рухового апарату, фізичного розвитку, хронічних захворювань внутрішніх органів, порушен **Ключові слова:** рівень здоров'я, рухова активність, руховий апарат, фізичне навантаження, обмін речовин, погіршення психічного стану.

Annotation. The article reveals bases and criteria of senior pupils' physical activity normalization as the main condition of healthy lifestyle development and basis of right improving process construction; the main reasons of musculoskeletal system deviations; physical development; chronic diseases of internal organs; metabolic disorders; mental state deterioration.

Keyword: level of health, motor activity, motor apparatus, physical load.

Постановка проблеми. За останні шість років в Україні на уроках фізкультури сталося 15 смертельних випадків. Тільки один із них пов'язаний із травмою, а решта – наслідки серцево-судинних захворювань дітей[4]. Це вказує, що сучасна молодь має незадовільну функціональну пристосованість до фізичних навантажень. Як указано в загальнодержавній програмі